

OMZIEN NAAR ELKAAR

Aanbevelingen van de PCOB aan politieke partijen voor de Tweede Kamerverkiezingen van 2017 en de gemeenteraadsverkiezingen van 2018.

< Met quotes uit het Verkiezingspanel van de PCOB, mei 2016 >

POLITICI DIE WETEN WAT ER ECHT SPEELT

De PCOB wil een nieuwe Tweede Kamer en bijbehorend kabinet met sociale politici. Politici die uitgaan van mensen, de Nederlandse samenleving sociaal besturen en niet als bedrijf waar alleen rendement en cijfers centraal staan. Veel ouderen hebben momenteel het gevoel dat ze onvoldoende gehoord worden door politici.

Aanbevelingen:

- *Politici dienen de wereld van de oudere te kennen en zich daarin te kunnen verplaatsen, zodat ouderen zich weer in de politiek kunnen herkennen.*
- *Eén bewindspersoon voor ouderenbeleid.*

“Eerst het land ingaan om zoveel mogelijk te weten te komen van wat er leeft onder de bevolking om aan de hand van die bevindingen een goed beleid te kunnen maken”

De Tweede Kamer heeft 150 leden, begin dit jaar (2015), was er maar 1 van boven de 60. Terwijl het er 25 tot 35 moeten zijn. Wel een oververtegenwoordiging van jongeren.”

ZORGZAME SAMENLEVING

1. Behoud goede ouderenzorg

In een beschaafde samenleving moet ouderenzorg van goede kwaliteit zijn en een zorg van iedereen. Dit betekent toegankelijkheid en betaalbaarheid, maar ook: meer aandacht voor aandacht.

Aanbevelingen:

- *De toegang en betaalbaarheid van de zorg (ziekenhuis, zorginstelling, dagbesteding, wijkverpleging) is op orde.*
- *Benader de ouderenzorg niet alleen medisch. Het gaat om positieve gezondheid in alle facetten van het leven. Dus ook om tijd en aandacht.*
- *Zorg aan een kwetsbare oudere wordt integraal en gecoördineerd aangeboden. Dit vergt afstemming tussen zorgaanbieders. Huisartsen zijn de spil en werken samen met het sociaal team en met specialistische geriatrische zorg.*
- *De gemeente houdt de regie over de beschikbaarheid van het zorgaanbod, ook in krimpregio's.*
- *Ouderenzorg bereikt juist ook de meeste kwetsbare en eenzame ouderen met passend aanbod.*
- *De overheid moet meer investeren in preventie (gezond ouder worden).*
- *Ruimte voor palliatieve zorg: de kwaliteit van het resterende leven staat voorop, niet de duur ervan. Dit vergt verandering bij de zorgverzekeraars.*

“De zorg wordt te veel uitgekleed.”

2. Zorg voor een goed samenspel rond de zorg

De oudere die zorg en ondersteuning nodig heeft mag er niet alleen voor staan. Dit vergt een goed samenspel tussen zorgprofessionals, vrijwilligers, het eigen sociale netwerk en de mantelzorgers. Met de oudere als regisseur. Hierbij moet de kwaliteit van leven, in al zijn facetten, voorop staan en niet het kostenaspect. Mantelzorg is en blijft vrijwillig, het mag geen verplichting worden. Voorkom overbelasting van mantelzorgers, ook om 'ontsporing' te voorkomen.

Aanbevelingen:

- *De oudere is goed geïnformeerd en heeft medezeggenschap over de zorg en ondersteuning die hem wordt geboden. Om dit voor iedereen mogelijk te maken moet onafhankelijke cliëntondersteuning nu echt geïmplementeerd worden.*
- *Duidelijk is waar de oudere bij problemen (onafhankelijk) terecht kan.*
- *Mantelzorgers worden gezien en erkend. Zij hebben het recht op praktische ondersteuning door zorgprofessionals en vrijwilligers en financiële ondersteuning.*
- *Geef vrijwilligers de ruimte in de intra- en extramuraal zorg, zodanig dat zij aanvullend kunnen zijn op het werk van de zorgprofessionals.*

“Ach, die mensen kunnen het zo mooi vertellen, vaak met moeilijke woorden en dan voel je je soms zo dom en zeg je maar niets meer”

“Veel zorg en aandacht ontvang ik nu van de kerk en van mijn burens”

“Bij hulp van burens, vrienden et cetera zijn de ervaringen niet positief. Aanvankelijk erg bereidwillig, maar in de loop van de tijd komen de remmingen: eigen verplichtingen, afwezigheid, mensen van de eigen generatie worden zelf hulpbehoevend of erger, en als je aarzelingen ziet bedenk je je wel twee keer om weer een beroep op bijvoorbeeld burenhulp te doen.”

3. Heb aandacht voor zingeving

Kwaliteit van leven heeft voor veel mensen te maken met zingeving, dit blijkt bij ouder worden essentieel. Bij de zorg en ondersteuning is waardering nodig voor het persoonlijke levensverhaal en de opgedane levenswijsheid. Veel ouderen zijn en willen zich nuttig maken voor anderen.

Aanbevelingen:

- *Zoeken naar vormen waarin kennis en ervaring van ouderen kan worden benut.*
- *Zingevingselementen toevoegen aan de te leveren zorg en ondersteuning.*
- *Aandacht voor geestelijke zorg, met name in de laatste levensfase.*
- *Zorgprofessionals moeten aandacht hebben voor levensvragen bij beslissingen over behandelingen.*

“Participatiemogelijkheden voor senioren. Gebruikmaken van tijd, kennis en ervaring die senioren hebben.”

“Ik geef hulp aan iemand die het nodig heeft en ik kom er ook graag.”

PASSEND WONEN

1. Zorg voor voldoende passende woningen voor senioren

Het aantal zelfstandig thuiswonende ouderen is gegroeid en zal blijven groeien. Er zijn voldoende betaalbare seniorenwoningen nodig, nu en in de toekomst. De woningen moeten levensloopbestendig zijn.

Aanbevelingen:

- *Meer betaalbare seniorenwoningen, met name in de sociale huursektor.*
- *Woningaanpassingen zijn passend en betaalbaar:*
 - o *blijverslening voor huiseigenaren om met eigen geld woningaanpassingen te kunnen doen;*
 - o *financiële ondersteuning voor huurders en minima bij woningaanpassingen;*
 - o *persoonlijk advies en maatwerk als uitgangspunt bij woningaanpassingen.*
- *Benut domotica bij nieuwbouw en bestaande bouw.*

- *Zorg voor meer beschutte woningen (woonzorginitiatieven) voor senioren die niet meer zelfstandig kunnen wonen, maar (nog) geen indicatie hebben voor intramurale zorg.*
- *Huurtoeslag is beschikbaar voor deze woonzorgvoorzieningen.*

“Meer woningen voor ouderen die te betalen zijn”

“Mijn vrouw en ik zijn pas verhuisd naar een nieuwe woning die zogenoemd levensbestendig is.”

2. Kies voor een integrale zorgaanpak achter de voordeur

Ouderen hebben vaak last van gebrek aan afstemming tussen hulpverleners en van gescheiden geldstromen. Er is betere afstemming nodig tussen wonen, zorg en welzijn.

Aanbevelingen:

- *De oudere zelf (ondersteund door een vertrouwenspersoon) is regisseur over zijn zorgplan en heeft één aanspreekpunt voor de zorg en ondersteuning.*
- *Er is betere afstemming van voorzieningen tussen de gebieden van wonen, zorg en welzijn. Dat geldt ook binnen de zorg bij de uitvoering van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo), de Zorgverzekeringswet en de Wet langdurige zorg (Wlz).*
- *Ouderenbeleid is onderdeel van de prestatieafspraken van een gemeente met woningcorporaties en met zorginstellingen, vanuit één visie in één hand.*

“Als je de mensen thuis wilt laten wonen (wat goedkoper is), dan moet je dat wel mogelijk maken”

3. Creëer een seniorvriendelijke omgeving

Faciliteer het langer thuis wonen van ouderen. Ouderen wonen graag in gewone woonwijken. De leefomgeving moet seniorvriendelijk zijn, met voorzieningen en openbaar vervoer in de nabijheid. Door 'beschutting' van de wijk houden ouderen de regie over het eigen leven.

Aanbevelingen:

- *Zorg voor de aanwezigheid van voorzieningen in de nabijheid van seniorenwoningen. Denk aan winkels, medisch centrum, bushalte, brievenbus en geldautomaten.*
- *Er is aandacht nodig voor veiligheid, zoals straatverlichting, zebrapaden en sociale controle.*
- *Geef ouderen medezeggenschap bij de inrichting van de wijk.*
- *Het openbaar vervoer moet overal op orde zijn, zodat ouderen zelfstandig kunnen blijven reizen.*

“Dat er in de kernen basisvoorzieningen blijven: arts, pinautomaat, supermarkt(je) en bibliotheek. Indien nodig met behulp van vrijwilligers”

“Vroeger zorgde het bejaardenhuis voor de 3 C's: comfort, controle en contact. Nu moet de omgeving van de zelfstandig wonende oudere hier voor zorgen.”

MEEDOEN AAN DE SAMENLEVING

1. Stel als overheid de mens centraal bij beleid

De mens voorop en niet de regels. Heldere informatie is nodig om te kunnen begrijpen wat specifiek overheidsbeleid voor iemand persoonlijk betekent. Bijvoorbeeld over het krijgen van voorzieningen: hoe werkt dat, hoe regel ik dat en wat is mijn invloed daarop?

Aanbevelingen:

- *Lever als overheid goede informatie over hoe je toegang krijgt tot voorzieningen.*

- *Zorg voor eenvoudige regels voor het kunnen benutten van voorzieningen .*
- *Laat de uitvoering van zorg en ondersteuning van ouderen niet vastlopen in procedures, protocollen en administratieve last.*
- *Hanteer de wens van de ouderen en niet het budget als uitgangspunt voor het beschikbaar stellen van zorg en ondersteuning.*

"Minder overbodige en dubbele administratie in de zorg, kortom overal waar bureaucratie hoogtij viert."

"Dat er nog veel ouderen zijn die het allemaal niet kunnen begrijpen en een stuk zelfstandigheid kwijt raken."

"Al die formulieren die je krijgt, gelukkig kan ik deze doornemen met mijn hulp, maar al die mensen die geen kinderen, familie of hulp hebben? Moeilijk voor hen en daardoor raken veel hierdoor in de war"

2. Stimuleer sociale ontmoetingen tussen mensen en generaties

Faciliteer ontmoetingen tussen ouderen en met jongeren. Zinnige sociale betrekkingen kunnen het gevoel van eenzaamheid verkleinen, onderling begrip en solidariteit vergroten en het gevoel geven dat je meedoet aan de samenleving. Vrijwilligers en een persoonlijk sociaal netwerk kunnen ouderen bijstaan als het leven zwaar valt.

Aanbevelingen:

- *Faciliteer ontmoetingen in de wijk, tussen ouderen en generaties.*
- *Zorg dat ouderen in contact komen met vrijwilligersorganisaties en sociale activiteiten die plaatsvinden.*
- *Maak het mogelijk dat senioren zelfstandig de deur uit kunnen, door vervoer van deur tot deur.*

"Een goede en eerlijke samenleving waar ouderen worden gerespecteerd, waar sprake is van verbinding en solidariteit."

"Vereenzaming tegengaan"

3. Behoud naast contact via internet, ook contact via telefoon en post

Senioren willen digitaal vaardig zijn, zodat ze niet achterblijven.

Aanbevelingen:

- *Er is ondersteuning beschikbaar voor het aanleren van digitale vaardigheden.*
- *Voor wie dat niet (meer) kan, blijft publieke dienstverlening altijd toegankelijk per post of telefoon.*

"Dat de mogelijkheden open blijven voor ouderen om mee te doen aan digitalisering d.m.v. cursussen, workshops en of hulp aan huis."

"Begrijpbaar maken en houden voor ouderen en anderen die niet zo gehaaid zijn met digitalisering. Niet afschaffen van papieren stukken, etc."

VOLDOENDE KOOPKRACHT VOOR IEDEREEN

1. Maak doorwerken tot het pensioen mogelijk

Doorwerken is de beste pensioenvoorziening. Bij fysiek zware beroepen of onvoldoende aandacht van de werkgever daalt de vitaliteit van oudere werknemers. Duurzame participatie van oudere werknemers vergt niet alleen inzet van de werknemer, ook van de werkgever en

de overheid. Het voorkomen en terugdringen van werkloosheid onder 50-plussers is urgenter sinds het verhogen van de pensioengerechtigde leeftijd.

Aanbevelingen:

- *Leeftijdsbewust personeelsbeleid en onafhankelijke loopbaanadvisering.*
- *Vergroot kansen voor langdurig werkloze 50-plussers door imagocampagne, scholingsvoorzieningen en fysieke ontmoetingen met werkgevers.*
- *Dwing werkgevers te investeren in hun 50-plus-medewerkers.*
- *Ga leeftijdsdiscriminatie op de arbeidsmarkt tegen.*
- *Zorg als UWV en Sociale Dienst voor persoonlijk maatwerk bij dienstverlening van mensen in een uitkering.*
- *Voorkom de armoedeval na de WW: tel bij 50-plussers het eigen vermogen niet mee bij het verlenen van bijstand.*

“Toen ik op 58 jarige leeftijd, na een dienstverband van 35 jaar moest gaan solliciteren, heb ik er 80 gedaan. Maar in 79 van de sollicitaties was ik te oud. Dat vond ik discrimineren.”

2. Herstel achteruitgang in koopkracht

Door stapeling van overheidsmaatregelen heeft de gemiddelde gepensioneerde al acht jaar op rij ingeleverd, terwijl bijverdienen voor deze groep moeilijk is. Nu de economie aantrekt, kan dit worden gestopt. Dit jaar was er voor het eerst sprake van een klein ‘plusje’. Voorkom kortingen op pensioenen en langdurige armoede onder ouderen met een klein pensioen.

Werk aan een nieuw solidair pensioenstelsel.

Aanbevelingen:

- *Behoud een welvaartsvaste AOW: door indexering.*
- *Geen mantelzorgboete bij het delen van de woning.*
- *Voorkom kortingen op de pensioenen: geen afwenteling van de kosten op de gepensioneerden van problemen bij pensioenfondsen die ‘onder water staan’.*
- *Een nieuw generatie-evenwichtig pensioenstelsel, waar gepensioneerden weer vertrouwen in hebben en waaraan ook jongeren en flexwerkers deelnemen.*
- *Niet-werkenden en gepensioneerden mogen bij belastingvoordelen net zo goed meeprofiteren van de aantrekkende economie als werkenden.*
- *Beloon spaargedrag voor slechtere tijden bij mensen met een laag inkomen.*

“Op peil houden van de pensioenen. Ouderen hebben hun hele leven (veel) bijgedragen aan pensioenen en sociale regelingen. Het kan en mag niet zo zijn dat nu puntje bij paaltje komt door arbitraire rekenregels pensioenen alleen maar gekort en niet verhoogd worden. Dit is gewoon een zeer slechte en onterechte ontwikkeling”

“In zo’n rijk land is armoede een schande voor degenen die in grote welvaart leven”

3. Maak zorgkosten afhankelijk van inkomen

De zorgkosten (zorgpremie, het eigen risico, de eigen bijdrage Zvw en de eigen bijdrage Wmo) stapelen zich op bij het individu, m.n. bij chronisch zieken, waaronder veel ouderen.

De huidige zorgkosten zijn voor veel ouderen (te) hoog, maak deze kosten inkomensafhankelijk.

Aanbevelingen:

- *Maak de kosten van het basispakket zorg (premie / eigen risico / eigen bijdrage) inkomensafhankelijk.*
- *Voorkom het mijden van zorg om financiële redenen. Bij mensen met een klein pensioen is de zorgtoeslag onvoldoende om de toename van de zorgkosten te compenseren.*

- Geef vorm aan armoedebeleid op lokaal niveau.

“Veel verborgen armoede, ook onder ouderen die afhankelijk zijn van een bijstandsuitkering”

“Minder vergoedingen, hogere eigen bijdragen, minder uren zorg in de instelling, meer werk voor mantelzorgers”.